Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа №8 г.Нурлат Республики Татарстан»

«Рассмотрено»	«Согласовано»	«Утверждено»
Руководитель ШМО МБОУ «СОШ № 8 » ________/____________ Ф.И.О	Заместитель руководителя по УР МБОУ «СОШ № 8» ________/____________ Ф.И.О.	Директор МБОУ «СОШ № 8» ________/____________ Ф.И.О.
Протокол № 1 от «27» 08 2018 г.	«28» 08 2018 г.	Приказ № 253 от «29» 08 2018 г.

Рабочая программа
учебного предмета
«Родная (татарская) литература»
для русскоязычных учащихся
7 класса

Ахметовой Гузалии Исламовны,
учителя родного языка и литературы,
первой квалификационной категории.

Принята на заседании
педагогического совета школы
протокол № 1 от 29 августа 2018 г.

2018-2019 учебный год

Укыту фәнен үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре

Предмет нәтиҗәләре:

-төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне аңлап һәм иҗади уку;
-әдәби әсәрләрне анализлау, аларның билгеле бер жанрга каравын билгеләү, тема һәм идеясен аңлау һәм формалаштыру;
-геройларга характеристика бирү, төрле әсәрдәге бер яки берничә герой белән чагыштыра белү;
-татар әдәбияты һәм мәдәниятенең әхлакый һәм рухи кыйммәтләрен үзара якынайту, башка халыкларныкы белән чагыштыру;
-төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне ишетеп кабул итү, аңлаешлы уку, эчтәлекне дөрес аңлау;
-классик әдипләрнең биографик белешмәләре белән танышу;
-укыганга үзеңнең мөнәсәбәтеңе белдерү;
-кабатлап сөйләүнең төрләреннән файдалану;
-өйрәнелгән әсәрләргә бәйле рәвештә телдән һәм язмача фикер белдерү;
-укыган әсәр буенча фикер алышуда катнашу, фикерне дәлилли белү;
-әдәби текстның мәгънәви өлешләрен аерып чыгару, укыган буенча тезислар һәм план төзү;
-аерым автор, аның әсәре, гомумән әдәбият турында кирәкле мәгълүматны белешмә әдәбият, вакытлы матбугат, интернет чаралары һ.б. аша эзләү.
Курсны өйрәнү нәтиҗәсендә укучы өйрәнәчәк:
-әдәби әсәрнең эчтәлеген аңларга, сәнгатьле укырга;
-контексттан чыгып яңа сүзләрнең мәгънәсен аңлатырга;
-татар язучылары әсәрләреннән өзекләр укырга, эчтәлеген сөйләргә һәм үз фикерен белдерергә;

Сөйләм һәм уку эшчәнлеге

Укучы өйрәнәчәк:

-төрле төрдәге текстларны аңларга, әсәрнең төп фикерен билгеләргә, эчтәлек буенча сорауларга җавап бирергә, вакыйгаларның эзлеклелеген билгеләргә;
-бирелгән тема буенча автор текстына нигезләнеп монологик сөйләм формалаштырырга;
-сөйләм этикетын саклап төрле аралашу ситуацияләрендә әңгәмә алып барырга;
-тыңлаган, укыган әсәр буенча диалоглар төзергә;
- үзенең сүзлек байлыгын арттырырга;
-аңлап, сәнгатьле укырга;
- әсәрнең әхлакый әһәмиятен ачыкларга;
-төрле жанрдагы әсәрләрнең эчтәлеген сөйләргә;
-сүзлекләр, белешмә материалллар белән мөстәкыйль эшләргә.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

-матур әдәбиятны сәнгать төре буларак кабул итәргә;
-әдәби текстның эстетик һәм әхлакый әһәмиятен аңларга;
-уку максатыннан чыгып, уку төрләрен сайларга;
-автор позициясен билгеләргә, герой һәм аның эш-гамәлләренә үз карашын белдерергә;
-үз фикерен аргументлар белән дәлилләргә.

Иҗади эшчәнлек

Укучы өйрәнәчәк:

-әдәби әсәрләрне рольләргә бүлеп укырга;
-әдәби әсәрләр, картиналар, иллюстрацияләр буенча текстлар төзергә;
Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
-әдәби герой һәм автор исеменнән текст эчтәлеген сөйләргә;
-әсәр буенча иллюстрация ясарга;
-төркемнәрдә эшләргә (инсценировка, сценарий, проект).
Әдәби төшенчәләрне аңлау (пропедевтика)

Укучы өйрәнәчәк:

- прозадан шигъриятне аерырга;
-фольклор әсәрләрне танырга;
Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
-әдәби әсәрләрнең автор һәм герой позицияләрен билгеләргә;
- әдәби сурәтләү чараларын кулланып, автор тексты буенча чәчмә яки тезмә текст төзергә.
Метапредмет нәтиҗәләре
Танып-белү универсаль уку гамәлләре:
-әдәби әсәрне дөрес аңлап уку һәм анализлау;
-дөрес нәтиҗәләр чыгару, гомумиләштерү;
-сәбәп-нәтиҗә бәйләнеше булдыру;
-үз фикереңне исбатлау һәм яклау;
-әсәр хакында дөрес фикер йөртә алу.
Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:
-иптәшен тыңлый, ишетә белү, ишеткәнен үз фикере белән чагыштыру;
-нәтиҗәгә килгәнче, төрле карашларны өйрәнү һәм дөрес юлны сайлау;
-үз фикереңне телдән һәм язма формада башкаларга җиткерә белү;
-килеп чыккан проблемаларны уртага салып хәл итү;
-төркемнәргә берләшү, бер фикергә килә белү;
-өлкәннәр һәм яшьтәшләрең белән продуктив уртак гамәл оештыру;
-текст буенча сораулар бирә белү.
Регулятив универсаль уку гамәлләре:
-дәреснең темасын, проблемасын, максатын мөстәкыйль таба белү;
-укыту проблемасын чишү;
-план буенча эшли белү;
-үз фикерләреңне мөстәкыйль дәлилләү;
-үзанализ һәм үзбәя булдыру.
Шәхси нәтиҗәләр:
-туган илгә мәхәббәт, ватанпәрвәрлек хисләре тәрбияләү;
-милли үзаң формалаштыру;
-укуга карата теләк-омтылыш, җаваплы караш булдыру;
-әйләнә-тирә мохиткә дөрес караш булдыру;
-кешеләр белән аралаша белү культурасы тәрбияләү;
-гаделлек, дөреслек, яхшылык, мәрхәмәтлелек һәм аларның киресе булган сыйфатларны тану, бәяләү;
-алган белем һәм осталыкны тормышта максатчан кулланырга өйрәнү.

Укыту предметының эчтәлеге
Халык әйтсә – хак әйтә (4 сәгать). Фольклор жанрларын кабатлау. Йола фольклорында халык тормышы һәм көнкүреше. Гаилә һәм календарь йолалар. Ф.Бурнашның “Яшь йөрәкләр” әсәрендә йолалар. Бәетләр һәм мөнәҗәтләр, аларның үзенчәлекләре. “Сак-Сок” бәете, “Илемне онытмам” мөнәҗәте. Г.Тукайның “Милли моңнар”әсәрендә фольклор мотивларының бирелеше.
Аталар сүзе – акылның үзе (6 сәгать). Фатих Әмирхан иҗаты. Татар әдәбиятының фольклор һәм мифология белән бәйләнеше. “Ай өстендә Зөһрә кыз” экияте.Әсәрдә образлар системасы, символик образлар. Вакыйгаларга карата автор мөнәсәбәте. Г.Ибраһимов иҗаты.“Алмачуар” хикәясендә халык тормышы. Әсәрдә образлар системасы, Алмачуар образы. Закирнең атка мәхәббәте. Татар халкының милли киемнәре һәм бизәнү әйберләре. Р.Миңнуллин “Килен төшкәндә”. Х.Мөдәррисова “Көмеш дага”. Р.Яхин иҗаты.
Ил язмышы – ир язмышы (6 сәгать). Ә.Маликов. “Ил язмышы – ир язмышы”. Г. Кутуй иҗаты. “Сагыну” нәсере. Сибгат Хәкимнең тормыш юлы һәм иҗаты. “Бакчачылар” поэмасы. Сугыш елларындагы тыл тормышын сурәтләү. “Бу кырлар, бу үзәннәрдә”

шигыре. Туган як образы. С Хәким әсәрләрендә фольклор традицияләрен билгеләү. Лирикгерой, аның хис-тойгылары. Рафаил Төхвәтуллин иҗаты. “Җиләкле аланнар повесте”(өзек). Сюжет сызыгы. Балачакны, үткәннәрне сагыну. Автор-хикәяләүче һәм сөйләүче-малайның тәңгәллеге. Мөхәммәт Мәһдиев иҗаты. “Без – кырык беренче ел балалары” повесте. Лиризм. Кырыс сугыш елларында балаларның язмышы.

Һәр чорның үз герое (4 сәгать). Нәҗип Думави иҗаты. “Беренче кар” шигырендә табигатьнең сурәтләнеше. Һади Такташның тормыш юлы һәм иҗаты. “Алсу” поэмасының шигъри үзенчәлекләре. Әсәрдә рефрен һәм кабатлаулар. Хәсән Туфанның тормыш юлы һәм иҗаты. “Агыла да болыт агыла”, “Тамчылар ни диләр?” шигырьләре. Хәсән Туфанның ТР Аксубай районы Иске Кармәт авылындагы музей-йорты. Гурий Тавлинның “Кояш болытка кергәндә”әсәре. Кабатлау.

Туган ил темасы (7 сәгать). Аяз Гыйләҗевнең тормыш юлы һәм иҗаты. Татар әдәбиятының милли әдәби традицияләргә әйләнеп кайтуы: “Өч аршын җир” повесте. Туган илдән читтә булган кешенең милли характер сыйфатлары. И.Юзеев тормышы һәм иҗаты. “Ак калфагым төшердем кулдан...” драма әсәре. Әсәрдә социаль-этик проблема.

Чит җирләрдә кеше тормышы. Автор ремаркалары. Образлар, символлар. Ф.Сафин иҗаты. “Туган җиремә” шигыре. Туган як, аның табигате турында лирик әсәрләр. Марсель Галиев иҗаты. “Нигез” повестеннән өзек. Әсәрдә авыр сугыш елларының чагылышы. Геройларга хас рухи ныклык. Авторның образлы фикерләве.

Яхшылык җиңә (4 сәгать). Фатих Хөснинең тормыш юлы һәм иҗаты.

“Сөйләнмәгән хикәя”әсәре. Роза Хафизованың тормыш юлы һәм иҗаты. “Әти кайткан көн”хикәясендә сугыш еллары балаларының психологиясе.Ф.Яруллин иҗаты.“Ак төнбоек”хикәясендә дуслык һәм үз эшләрең өчен җаваплылык проблемасының үзенчәлекле ачылышы. Рафис Корбан иҗаты. “Ярдәм итик” шигырендә кеше һәм табигать мөнәсәбәтләре. Рөстәм Галиуллинның “Биш икеле” хикәясендә бала психологиясен сурәтләү. Айгөл Әхмәтгалиеваның “Табыш” хикәясендә әхлакый проблемаларның бирелеше.

Табигатькә табиб кирәк (5 сәгать). Мөдәррис Әгъләмовның “Сөйли ак каен”, “Учак урыннары”шигырьләре. “Тарихи хәтер” проблемасы. М. Әгъләмовның иҗатында жанр төрлелеге. Зиннур Мансуровның “Балык кычкыруы” шигырендә һәм Хәбир Ибраһимның “Карач” хикәясендә кеше һәм табигать мөнәсәбәтләре. 7 нче сыйныфта өйрәнгәннәрне кабатлау. Еллык йомгаклау

Тематик планлаштыру

Дә-	№	Дәрес		Үткәрү вакыты

рес №		темасы	Сәгать саны	план	фактик
1 бүлек. ХАЛЫК ӘЙТСӘ- ХАК ӘЙТӘ(4сәгать)					
1	1	Фольклор. Йола.	1	8.09	
2	2	Фәтхи Бурнашның „Яшь йөрәкләр" драмасы.	1	13.09	
3	3	Бәетләр.Сак-Сок» бәете. Мөнәҗәтләр.	1	20.09	
4	4	Г.Тукай иҗаты«Милли моңнар» шигыре. "Халык әйтсә- хак әйтә" бүлеген йомгаклау, кабатлау.	1	27.09	
2 бүлек. Аталар сүзе- акылның үзе(6 сәгать)					
5	1	Фатих Әмирхан иҗаты. "Ай өстендә Зөһрә кыз" әкияте. Әдәбиятта фольклоризм.	1	4.10	
6	2	Нәкый Исәнбәт иҗаты. "Җирән чичән белән Карачәч сылу" драмасы.	1	11.10	
7	3	Г.Ибраһимовның иҗаты.	1	18.10	
8	4	Г.Ибраһимовның «Алмачуар» хикәясе.	1	25.10	
9	5	**БСҮ** Татар халкының милли киемнәре һәм бизәнү әйберләре .	1	8.11	
10	6	Роберт Миңнуллин иҗаты. «Килен төшкәндә» шигыре. "Аталар сүзе – акылның үзе" бүлеген кабатлау, йомгаклау дәресе.	1	15.11	
3 бүлек. ИЛ ЯЗМЫШЫ- ИР ЯЗМЫШЫ (6 сәгать)					
11	1	Гадел Кутуйның „Сагыну" нәсере.	1	22.11	
12	2	Сибгат Хәким иҗаты. "Бакчачылар" поэмасы.	1	29.11	
13	3	Мөхәммәт Мәһдиев иҗаты. "Без кырык беренче ел балалары" повесте.	1	06.12	
14	4	Мөхәммәт Мәһдиевнең "Без-кырык беренче ел балалары" повесте.	1	13.12	
15	5	Мөхәммәт Мәһдиевнең "Без-кырык беренче ел балалары" повестен кабатлау	1	20.12	
4 БҮЛЕК. **ҺӘР ЧОРНЫҢ ҮЗ ГЕРОЕ(4** СӘГАТЬ)					
16	1	Хаталар өстендә эш. **БСҮ** Кыш килде. Нәҗип Думави иҗаты. "Беренче кар" шигыре.	1	27.12	
17	2	Һ. Такташның «Алсу» поэмасы.	1	27.12	
18	3	Хәсән Туфан иҗаты. "Агыла да болыт агыла" шигыре.	1	17.01	
19	4	Гурий Тавлин иҗаты. "Һәр чорның үз герое" бүлеген кабатлау, йомгаклау.	1	24.01	
5бүлек. Туган ил темасы (7 сәг)					
20	1	Аяз Гыйләҗевның «Өч аршын җир» повесте.	1	31.01	

21	2	БСҮ “Туган җир ул була бер генә”. Аяз Гыйләҗев “ Өч аршын җир”	1	7.02	
22	3	Илдар Юзеев иҗаты. “Ак калфагым төшердем кулдан... “ драмасы. Ремарка.	1	14.02	
23	4	И.Юзеенвың “Ак калфагым төшердем кулдан”драмасы.	1	21.02	
24	5	Марсель Галиев иҗаты. «Нигез» повесте.	1	2	
25	6	М.Галиев.”Нигез” повесте.Йомгаклау.	1	7.03	
26	7	Гөлшат Зәйнашева шигыре. «Үз илемдә» “Туган җир ул була бер генә, Туган җирнең кадерен бел генә! Бүлеген кабатлау.	1	14.03	
6 бүлек. Актыктан хаклык җиңә(4 сәгать)					
27	1	Фатих Хөсни иҗаты «Сөйләнмәгән хикәя» әсәре.	1	21.03	
28	2	Ф. Яруллин “Ак төнбоек” хикәясе.	1	4.04	
29	3	Роза Хафизова иҗаты “Әти кайткан көн” хикәясе.	1	11.04	
30	4	«Ярдәм итик» шигыре.Р.Корбан **“**Актыктан хаклык җиңә” бүлеген кабатлау, йомгаклау.	1	18.04	
7 бүлек. Табигатькә дә табиб кирәк.(5 сәгать)					
31	1	Мөдәррис Әгъләмов иҗаты. “Сөйли ак каен...” шигыре.	1	25.04	
32	2	**БСҮ** “Табигаткә сакчыл караш”. Хәбир Ибраһим иҗаты. «Карач» хикәясе	1	2.05	
33	3	Гавриил Троепольский “.Акбай Караколак” әсәре. Еллык арадаш аттестация эшенә әзерлек.	1	16.05	
34	**4**	Еллык арадаш аттестация эше (контроль тест). *(Ә.Р.Мотыйгуллина Татар әдәбияты, Методик әсбап, “Мәгариф –Вакыт”, 2014)*	**1**	**23.05**	
35	**5**	Контроль тестны анализлау. Йомгаклау дәресе. Әдәбият дигән дәрья.	**1**	**30.05**	

Тематик планда үзгәрешләр бите

№п/п	**Дата**	**Календарь-тематик**	**Сәбәбе**	**Килешенде**

		пландагы үзгәрешләр		

Еллык арадаш аттестация эше (контроль тест). *(Ә.Р.Мотыйгуллина Татар әдәбияты, Методик әсбап, “Мәгариф –Вакыт”, 2014)*

Тест

1. Послелоги *аша, аркылы* на татарский язык переводятся:
   А) через, поперек
   Б) рядом
   В) сзади
2. Автором стихотворения “Ватаным өчен ” является:
   А) А.Алиш
   Б) Г.Тукай
   В) Ф. Кәрим
3. Д...үл...т , выберите правильный вариант:
   А) дәүләт
   Б) даүләт
   В) дәуләт
4. Эта женщина сделала 782 боевых полетов, является Героем Советского Союза, участвовала в военном параде 1945 года в Москве. Про нее написан рассказ “Лачын кыз”:
   А) Ольга Санфирова
   Б) Мәгубә Сыртланова
   В) Роза Хасаншина
5. Слово *таныш* на русский язык переводится:
   А) знакомиться
   Б) знакомство
   В) знакомый
6. В честь этого композитора в Набережных Челнах назван концертный зал:
   А) И. Шакиров
   Б) С. Садыйкова
   В) Г. Зәйнәшева
7. Найдите правильный перевод предложения: *Ул дустын бик ярата иде.*
   А) Он очень любил своего друга.
   Б) Он любил свою собаку.
   В) Он очень не любил своего друга.
8) Ильһам Шакиров-
   А) композитор
   Б) певец
   В) художник
9) *Ул трамвайда бабайга урын бирмәгән.* В этом предложении подлежащим и сказуемым является:
   А) трамвайда бирмәгән
   Б) ул бирмәгән
   В) урын бирмәгән
10) 1981 году этот человек в Москве в 4ом Международном фестивале танцоров балета завоевал Гран-при:
   А) Ирек Мөхәммәдов
   Б) Харис Якупов
   В) Ильһам Шакиров
11) *кайту*-
   А) хәл фигыль
   Б) хикәя фигыль
   В) исем фигыль
12) Машинабыз **бик тиз** бара. *Бик тиз* каким членом предложения является в этом предложении:
   А) хәбәр
   Б) хәл
   В) ия

13) Кто исполнил партии “Сания”, “Эшче”, “Наемщик”

А) Гөлшат Зәйнәшева

Б) Хәния Фәрхи

В) Сара Садыйкова

14) *Көнчыгыш* на русский язык переводится:

А) запад

Б) восток

В) юг

15) Синонимом слова иптәш является:

А) абый

Б) бабай

В) дус

16) Найдите неправильный вариант антонимов:

А) ак-яшел

Б) җылы-салкын

В) озын-кыска

17) Государство на татарский язык переводится:

А) милләт

Б) дәүләт

В) халык

18) Выберите неправильный вариант:

А) Татарстанның үз флагы, гербы һәм гимны бар.

Б) Татарстан- күпмилләтле дәүләт.

В) Татарстан- мөстәкыйль дәүләт түгел.